

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ”
4970 с.ЕЛХОВЕЦ, общ. РУДОЗЕМ, обл. СМОЛЯН

Утвърждавам:

Директор:

Митко Минчев

ПРАВИЛНИК

**ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА
ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД В
ОУ “ХРИСТО БОТЕВ”
с.ЕЛХОВЕЦ**

ЗА УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА

**ПРИЕТ С РЕШЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ
ПРОТОКОЛ № 10/14.09.2022г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

РАЗДЕЛ II. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПASНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

РАЗДЕЛ III. УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

РАЗДЕЛ IV. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ФИЗКУЛТУРНИЯ КОМПЛЕКС

РАЗДЕЛ V. САНИТАРНО - ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

РАЗДЕЛ VI. ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

РАЗДЕЛ VII. ИНСТРУКЦИИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА И ОБУЧЕНИЕ

РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

РАЗДЕЛ I **ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. Настоящият правилник определя основните изисквания за безопасни условия, които трябва да се осигуряват и спазват в ОУ „Христо Ботев”, с. Елховоце. По смисъла в термина „безопасни условия на обучение, възпитание и труд” се включват хигиенно-санитарните условия, противопожарната и аварийна безопасност.

Чл. 2. Правилникът се отнася за всички участници в учебно-възпитателния процес, спортна и екскурзионна дейност (ученици, педагогически и непедагогически персонал), както и загражданите, които по различни поводи се намират на територията на ОУ „Христо Ботев”.

Чл. 3. Правилникът определя правата и задължения за осигуряване и контролиране на безопасните условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев”, на всички лица посочени в чл. 2.

Чл. 4. Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и фирмени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

Чл. 5. Изменения и допълнения на правилника се правят чрез гласуване на педагогическия съвет.

Чл. 6. Контрола по изпълнение на Правилника се осъществява от Директор и Орган по БЗР.

Чл. 7. Виновното неспазване на Правилника от:

- (1) педагогически и непедагогически персонал в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина;
- (2) учениците – за нарушение на Правилника за учебната дейност на училището;
- (3) гражданите – за нарушение на вътрешноучилищните разпоредби и документи.

Чл. 8. Виновното неизпълнение се санкционира по реда възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаема или реална опасност за здравето и живота на участниците в училищния живот.

Чл. 9. Правилникът е приет с решение на Педагогическия съвет –г. и влиза в сила от 15.09.2022г., заповед №г.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПASНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 10. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват в длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси.

Чл. 11. Задължения, отговорности и права на Директора:

(1) Утвърждава *Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев“* в началото на учебната година и го представя в РУО –град Смолян .

(2) Назначава длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев “ – Орган по БЗР.

(3) Взаимодейства и координира с регионални, общински ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на беопасни условия на обучение, възпитание и труд.

(4) Утвърждава и съгласува с Кмета на община Рудозем и Началника на РС ПБ гр.Рудозем *План за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари в ОУ „Христо Ботев“*.

(5) Утвърждава и изпълнява програма за *Оценка на риска*, разработена по методика на Службата по трудова медицина.

(6) Подава годишна декларация в териториалната дирекция „Инспекция по труда“, съгласно изискванията в Наредба № 3 от 23 февруари 2010 г. за формата, съдържанието, реда и начина за подаване и съхраняване на декларацията по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(7) Организира учредяването и осигурява обучение на Група по условия на труд (ГУТ), която да организира дейността и приведе условията на труд в съответствие с изискванията на ЗЗБУТ.

(8) Като работодател спазва изискванията в постановление № 56 от 10 март 2011 г. за изменение и допълнение на наредбата за работното време, почивките и отпуските, приета с постановление № 72 на министерски съвет от 1986 г. (д.в. бр. 6 от 1987 г.)

(9) Незабавно уведомява Началника на РУО –гр.Смолян, прокуратурата и гражданска защита в случаите на тежки злополуки и аварии на територията на ОУ „Христо Ботев ”.

(10) Осигурява необходимите средства за обезопасяване и подобряване условията на труд и санитарно-хигиенните условия в ОУ „Христо Ботев ”.

(11) Осигурява провеждането на различни видове здравни мероприятия и медицински прегледи на учениците и персонала, съвместно с медицинското лице обслужващо училището и наетата служба по трудова медицина.

(12) Осигурява спазването на изискванията на *Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев “* и в неучебно време – при провеждането на курсове, избори, празненства и други мероприятия на територията на училището.

(13) Осигурява безопасни условия на труд при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонтни, строително-монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности.

(14) В качеството си на работодател има пълно право да изиска отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

Чл. 12. Задължения, отговорности и права на *Орган по БЗР* в ОУ „Христо Ботев ”.

(1) Съгласува с директора *Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев “* за утвърждаване.

- (2) Осъществява от името на директора координация и контрол в работата по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в ОУ „Христо Ботев“.
- (3) Съгласува с Директора на ОУ „Христо Ботев“ **План за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари в ОУ „Христо Ботев“**.
- (4) Изготвя **Анализ на дейностите по ЗЗБУТ** за състоянието на безопасните и здравословни условия на труд от предходната календарна година, който се обсяжда в ГУТ и училищното ръководство на ОУ „Христо Ботев“.
- (5) Изготвя **Програма на дейностите по ЗЗБУТ** от превантивни мерки и методи за осигуряване и подобряване нивото на защита на работещите и учещите в ОУ „Христо Ботев“
- (6) Разработва, провежда и регистрира всички видове инструктажи на територията на ОУ „Христо Ботев“, съгласно изискванията в Наредба № РД-07-2 от 16.12. 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.
- (7) Периодично информира Директора на ОУ „Христо Ботев“ за състоянието на условията по безопасност и здраве, както и за изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.
- (8) Проучва офертите на Службите по трудова медицина и участва при **Оценка на риска** в ОУ „Христо Ботев“.
- (9) Участва заедно с медицинското лице, под ръководството на Директора в извършването на периодичния контрол на санитарно-хигиенното състояние на територията на училището.
- (10) Проучва и планира необходимостта, и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗЗБУТ пред финансовите органи.

Чл.13. Задължения, отговорности и права на Директора:

- (1) Организират запознаването на учениците, педагогическия персонал, непедагогическия персонал и родителите с настоящия **Правилник за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев“**, както и негови последващи актуализации.
- (2) Контролират прилагането и спазването на настоящия правилник и действащите норми по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.
- (3) Организират провеждането на щателен преглед на цялата база преди започване на новата учебна година, поддържането на реда и хигиената на територията на ОУ „Христо Ботев“.
- (4) Не допускат възлагането на несвойствени дейности на ученици, учители и непедагогически персонал.
- (5) Осигуряват цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна безопасност.
- (6) Директора разработва **Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ОУ „Христо Ботев“** и го съгласува .
- (7) Директорът анализира и докладва пред Педагогическия съвет за осигурените безопасни условия на обучение, възпитание и труд в училище .

(8) Директорът води и съхранява цялата документация с констатации, предписания и нареддания на контролните органи по безопасни условия на труд, противопожарна безопасност, гражданска защита, инспекцията по труда и др.

(9) Директорът разработва и актуализира ежегодно *План за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари в ОУ „Христо Ботев“*, включващ следните приложения:

- ❖ *План за действие на личния състав за гасене на пожари и ликвидиране на авария в ОУ „Христо Ботев“;*
- ❖ *План за евакуация на ученици, учители, служители и имущество в случай на пожар, бедствия и аварии в ОУ „Христо Ботев“;*
- ❖ *План за осигуряване на ПАБ при ремонти, реконструкции и преоборудване в ОУ „Христо Ботев“;*
- ❖ *Инструкция за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност на територията на ОУ „Христо Ботев“;*
- ❖ *План за работата на Постоянната комисия при бедствия, аварии и катастрофи към ОУ „Христо Ботев“ през учебната 2022/2023 година;*
- ❖ *План за работа през зимния сезон и при усложнена зимна обстановка в ОУ „Христо Ботев“*

(10) Директорът организира провеждането на тренинги по гражданска защита, съгласно действащите наредби и предписания на специализираните институции.

(11) Директорът и Орган по БЗР организира задължителни периодични медицински прегледи на работещите в ОУ „Христо Ботев“

Чл. 14. Задължения, отговорности и права на Учителите :

(1) Носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(2) Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(3) Контролират спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с материали и съоръжения в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на учениците.

(4) *Класните ръководители* в началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпись) в специален дневник и по утвърдена от Директора *Програма за начален инструктаж*, включваща и Раздел III от настоящия правилник: *Ученици – задължения, забрани и права*.

(5) *Класните ръководители* извършват два пъти през учебната година периодичен инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпись) в специален дневник за инструктажи и по утвърдена от Директора *Програма за периодичен инструктаж*.

(6) Начален и периодичен инструктаж се извършва от учителите по физика, химия, биология, физическо възпитание и спорт, труд и техника, информатика и информационни технологии.

(7) Изброените в ал.б учители, съставят и съгласуват с Директора и поставят на видно място в съответния кабинет *Инструкция за безопасни условия на обучение* по съответния предмет.

(8) Новопостъпили ученици се инструктират в първия учебен ден в училище, от съответния класен ръководител.

(9) В началото на учебната година за всеки ученик от I клас се определя съвместно с родителите му най-краткия и безопасен път от дома до училище и обратно, и се закупуват светлоотразителни елементи. На учениците от II, III и IV клас отново се припомнят безопасните маршрути за тяхното движение.

(10) С учениците от I до VII клас учителите провеждат ежедневно в края на последния час "5 минутка" - краткотрайно занимание, напомняне за безопасно поведение на улицата при връщане в къщи.

(11) След завършване на учебните занятия учителите задължително извеждат учениците до сградата на пансиона и спирката пред училище и ги изчакат да се разотидат.

(12) Учителите са длъжни да наблюдават системно работата на учениците и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят училищното ръководство.

(13) Учителите са длъжни да използват всички електроизпределителни устройства съобразно изискванията на безопасността и хигиената на труда. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди в електронното оборудването, измервателни уреди, усещане на специфична миризма, дим, нагряване на проводници и др. е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми Директорът. Да не се извършват самоволно ремонтни работи!

(14) Учителите спазват правилата за безопасност на движението в района на училището.

(15) Учителите се грижат за безопасността си в училище - при работа с химични вещества, с високо напрежение, с електронни уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, касетофони, ел. котлони, телевизори и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

Чл. 15. Учителите по физика, химия и биология носят отговорност за съблудаване правилата на техниката на безопасност при провеждане на демонстрации и лабораторни работи.

(1) Преди изпълнение на лабораторни работи и лабораторен практикум учителите по физика, химия и биология са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи.

Чл.16. Учителите по компютърно моделиране и информационни технологии са длъжни да провеждат обучението на учениците по предварително утвърдената учебна програма и при спазване на изискванията към техническите средства (Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994г.)

(1) Учителите по компютърно моделиране и информационни технологии преди започване на обучението са длъжни да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж.

(2) Учителите по компютърно моделиране и информационни технологии отговарят за опазването и съхранението на електрониката в поверения им компютърен кабинет и правилната работа с нея.

(3) В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на Ръководител компютърен кабинет и домакин, и задължително да го отрази във въведение за целта дневник.

(4) След приключване на учебните занятия в компютърната зала преподавателят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението и предаде ключа от кабинета на охраната.

Чл. 17. Ръководителите на екскурзии са отговорни за сълюдяване на правилата на техниката на безопасност за опазване живота на учениците, спазвайки НАРЕДБА за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование Обн. - ДВ, бр. 103 от 27.12.2016 г. за организирането и провеждането ученически екскурзии и отдых в страната и чужбина.

(1) Стриктно спазват утвърдената от Директора процедура по организиране и провеждане на ученически екскурзии и отдых в страната и чужбина.

(2) Преди всяка екскурзия учениците се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират /срещу подпись/ относно мерките за безопасност, които трябва да се сълюдават.

Чл. 18. Учителите носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(1) Учителите следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(2) Учителите организират и провеждат превантивни възпитателни дейности за предпазване на учениците от негативни прояви, следствие влиянието на неблагоприятни фактори.

Чл.19. Учителят на ЦДО носи отговорност за живота и здравето на учениците по време на заниманията, както и при организирани училищни и извънучилищни мероприятия.

(1) Възпитателят организира отива и заниманията на групите по интереси спазвайки строго правилата за безопасност и здраве ;

(2) Водеща цел в работата на възпитателя е формирането в учениците на хигиенни, културни и трудови навици и умения.

РАЗДЕЛ III

УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

Чл. 20. Учениците са длъжни:

(1) Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда които се провеждат от учителите.

(2) Да се разписват за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.

(3) Да се включат в занятията по защита от бедствия, аварии и катастрофи, противопожарна защита, първа помощ и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.

Чл. 21. На учениците е строго забранено :

(1) Самоволно да извършват поправки на ел. уреди, инструменти, ел. инсталации, контакти, ключове, мебели и др.

(2) Внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, оръжие, опасни средства и химикали / кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор/.

(3) Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.

(4) Влизането в кабинети, лаборатории в неучебно време без знанието на преподавателя.

(5) Пушенето в сградата на училището и училищния двор.

(6) Внасянето в училище на семки, както и храни, незашитени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.

(7) Тичането по коридорите, в класните стаи и кабинетите.

(8) Каратето на ролери, скейтборд, велосипеди и мотопеди на територията на училището.

(9) Паленето на огньове от отпадни и други материали в двора на училището.

(10) На учениците I - IV клас се забранява напускането на района на училището преди приключването на последния учебен час.

(11) Ползването на мобилни устройства по време на учебните занятия.

(12) Да ползват противопожарните уреди (пожарогасители, кофпомпи и др.).
При констатирано нарушение се предприемат мерки съгласно разпоредбите в Правилника за устройството и дейността на ОУ „Христо Ботев“.

Чл. 22. При провеждане на екскурзии на учениците се забранява:

(1) Навеждането през прозорците на превозните средства, качването и слизането по време на движение, хвърлянето на предмети и др.

(2) Пушенето, употребата на алкохол и наркотични вещества.

(3) Катеренето по дървета, движението по неосигурени маршрути.

(4) Навеждането през прозорци, тераси, перила на хотели, туристически бази и др.

(5) Къпането във водни басейни, неосигурени със спасители и без разрешението на ръководителя.

(6) Закупуването на храни от улични търговци.

(7) Контактите с непознати лица в отсъствието на ръководителя на групата

(8) Учениците се задължават стриктно да спазват указанията на ръководителя на екскурзията.

(9) Учениците се задължават да спазват правилата на култура на поведение при пътуване в обществения транспорт.

Чл. 23. Учениците имат следните права:

(1) Да се консултират и при необходимост да получат помощ от медицинския специалист в училище;

(2) Да се консултират с учителите и възпитателите, относно въпроси касаещи психичното им здраве и развитие.

(3) Да получават актуална информация относно предприетите мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и възпитание в ОУ „Христо Ботев“.

РАЗДЕЛ IV

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН И ФИЗКУЛТУРНА ПЛОЩАДКА

Чл. 24. За осигуряване на безопасна работа в кабинета по химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и физика и астрономия е необходимо:

(1) Химическите реактиви да се съхраняват в метален шкаф, който се заключва. Киселините, основите и другите реактиви се съхраняват отделно.

(2) Всички реактиви следва да се съхраняват в пластмасови, стъклени или керамични съдове, затварящи се плътно. На съдовете трябва да са залепени етикети с названието и концентрацията на веществото. На отровните вещества се поставя надпис „отрова“, а на горящите „огнеопасно“.

(3) При разреждане на киселини трябва да се налива във водата, а не обратно. Наливането в съдовете на концентрирани разтвори трябва да става на тънка струйка.

(4) Забранено е изливането на химични реактиви, непригодни за по-нататъшна употреба, в канализацията.

(5) Категорично се забранява учениците да работят с концентрирани киселини и разтвори на разяджащи основи.

(6) Необходимо е в кабинета да има запас от неутралализиращи вещества, в случай на попадане на киселини или основи върху кожата на човека или дрехите.

(7) Лесно възпламеняващи се течности (етер, бензин, ацетон) по време на провеждане на опити трябва да се поставят далеч от нагреватели, които могат да предизвикат възпламеняването им. Преливането на тези течности трябва да става над специална кювета, като не се допуска разливането им. При работа с такива течности не бива да се пуши, да се пали кибрйт или запалка.

(8) При разливане на етер, бензин или други лесно запалими течности в лабораторията да се загасят всички нагревателни уреди и спиртни лампи, а помещението да се проветри.

(9) Категорично се забранява използването на бензин като гориво.

(10) Не бива да се пали спиртна лампа от друга горяща спиртна лампа. За избягване на взрив не се допуска изгаряне на спирта повече от 2/3 от обема на съда. Спиртните лампи да не се гасят чрез душене, а само с капачките им.

(11) В химическите лаборатории се обзвеждат аптечки с необходимите медикаменти за оказване на помощ при необходимост.

(12) Преди използване на ел. уреди е необходимо старателно запознаване с описанието им и преди да се включи да се провери съответства ли напрежението в мрежата на това, за което е предназначен уредът.

(13) Уредите, използвани от учениците, трябва да имат ограничаващи устройства, изключващи възможността за поражения от ел. ток.

(14) При съставяне на ел. вериги съединителните проводници трябва да бъдат гъвкави, добре изолирани, с накрайници. Сечението на проводниците трябва да съответства на големината на тока, течащ през тях.

(15) Инструментите, използвани в ел. монтажните работи трябва да имат изолирани ръкохватки.

(16) Наличието на напрежение във веригата може да се проверява само с уреди, а не по физиологичното му действие.

(17) С цел избягване на поражение от статично електричество всички кондензатори веднага след опитите се разреждат.

Чл. 25. За осигуряване на безопасна работа в компютърните кабинети е необходимо :

(1) При работа с компютрите учениците трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70m от екрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.

(2) При работа с компютрите се изисква учениците да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.

(3) Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10-15 min.

(4) При работа в компютърната зала учениците трябва да внимават за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно преподавателя, без да правят опити да ги поправят.

(5) При движение в залата учениците да не се допират до захранващите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютърната мрежа.

(6) Компютрите и останалата техника в залата се включват само след разрешение на преподавател.

(7) При влизане в залата учениците са длъжни да изчакват напускането ѝ от тези, за които занятията са приключили.

(8) Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

Чл.26. За осигуряване на безопасна работа в кабинета по технологии и предприемачество е необходимо:

(1) Да не се влиза в кабинета без разрешение от преподавателя.

- (2) Абсолютно се забранява игра с инструменти в учебния кабинет.
- (3) Преди всяка нова задача се прави допълнителен конкретен инструктаж.
- (4) Работното място се оставя винаги в почистено състояние.

Чл. 27. За осигуряване на безопасните условия във **физкултурния салон** и физкултурната площадка е необходимо :

- (1) Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
- (2) Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
- (3) Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи и др.)
- (4) Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намалят удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
- (5) Да се осигурят средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда.
- (6) Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудните моменти от упражнението и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити / прескоци, отскоци и др. /.
- (7) Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическо състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнение на трудните елементи.
- (8) Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с массивна настилка, да бъде с намалена твърдост за да не се допускат наранявания и травми при евентуални падания.
- (9) Баскетболните табла и хандбалните врати трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизиирани с тежести.
- (10) Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.
- (11) При хвърляне на уреди строго се забранява да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатия уред.
- (12) Да не се използват физически износени уреди, криещи опасност от нараняване.

РАЗДЕЛ V

САНИТАРНО - ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 28. В класните стаи и кабинети трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по-големи от 5° - 6° С.

Чл. 29. В междучасията да се осигурява неколократна обмяна на въздуха в учебните помещения.

Чл. 30. В кабинетите и класните стаи да се съблюдават действащите норми за осветление.

Чл. 31. Прозорците и осветителните тела да се почистват най-малко веднъж месечно.

Чл. 32. За лабораториите и кабинетите са задължителни санитарните норми за шум и вибрации.

Чл. 33. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.

Чл. 34. Кабинетът на медицинския специалист да бъде оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.

Чл.35. Да се поддържат в добър вид и съгласно приетите санитарно-хигиенни изисквания съблекалните и тоалетните помещения.

Чл.36. Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и топлофикационната инсталации, канализационната система се осъществяват под прякото ръководство на Директор АСД.

РАЗДЕЛ VI

ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

I.I. Задължения на педагогическия и помощния персонал.

Чл. 37. Учителите, служителите и работниците в ОУ"Христо Ботев" са длъжни да се запознаят с:

1) ПЛАН ЗА ЕВАКУАЦИЯ НА УЧЕНИЦИ, УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ И ИМУЩЕСТВО В СЛУЧАЙ НА ПОЖАР, СТИХИЙНИ И ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ)

2) ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ЛИЧНИЯ СЪСТАВ ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ЛИКВИДИРАНЕ НА АВАРИЯ.

3) ПЛАН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПАБ ПРИ РЕМОНТИ, РЕКОНСТРУКЦИИ И ПРЕОБОРУДВАНЕ В ОБЕКТА"

4) ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОУ"ХРИСТО БОТЕВ .."

5) ЗАПОВЕДИ НА ДИРЕКТОРА НА ОУ „ХРИСТО БОТЕВ ”, както следва:

5.1. Заповед за Пожаробезопасно извършване на огневи работи

5.2. Заповед за Пожаробезопасно използване на отопителни, електронагревателни и др.ел. уреди

5.3. Заповед за тютюнопушенето

5.4. Заповед за изключване на електрическото захранване

5.5. Заповед за Подготовка и инструктаж на служителите в ОУ „Христо Ботев” по противопожарна безопасност

5.6 . Заповед за Осигуряване на пожарната безопасност в извънработно време

5.7. Заповед за Поддържане и проверка на пожарогасителните уреди

5.8. Заповед за Поддържане и проверка на противопожарните уреди, съоръжения и средства за пожарогасене

5.9. Заповед за Назначаване на комисия за определяне категорията на производство по пожарна безопасност

5.10. Заповед за Възлагане на функции за координиране на дейността по организиране и осигуряване на пожарна и аварийна безопасност

5.11. Заповед за Определяне на видовете инструктаж в ОУ „Христо Ботев”

5.12. Заповед за Изграждане на групи за защита при бедствия, аварии, катастрофи и пожари

5.13. Заповед за Изграждане на постоянна комисия за защита при бедствия, аварии, катастрофи и пожари

VI.II. Противопожарни изисквания към учебните кабинети, лаборатории и работилници.

Чл. 38. На територията и в помещенията на ОУ да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Чл. 39. Евакуационните изходи трябва да бъдат поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми.

Чл. 40. В кабинетите масите и столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 41. На тавана и в мазето е забранено складирането на горими материали.

Чл. 42. Системно да се прави проверка на изправността на ел. инсталации и съоръжения. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа.

Чл. 43. Вратите, определени за евакуация трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост се допуска да бъдат заключвани. За осигуряване на бързо отключване трябва да има комплект ключове за евакуационните врати. Единият комплект ключове трябва да бъде на определено място, известно на всички от персонала.

VI.III. Основни правила за използване на различни средства за гасене на пожари и запалвания.

Чл. 44. За гасене на твърди горими материали да се използват вътрешни пожарни кранове и кофпомпите.

Чл. 45. За гасене на лесно запалими и горими течности да се използват пожарогасители с въглероден диоксид или прахови пожарогасители.

Чл. 46. При запалване на електрически инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.

**РАЗДЕЛ VII
ИНСТРУКЦИИ
ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПASНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В КОМПЮТЪРНИТЕ
КАБИНЕТИ
ОУ „ХРИСТО БОТЕВ”**

I. Общи условия

1. Пред компютъра да се седи удобно, без напрежение на тялото.
2. Дисплеят да бъде на нивото на очите. Разстоянието между очите и дисплея да е минимум 500 mm, между очите и клавиатурата — минимум 450 mm.
3. Мониторите да се нагласяват така, че да няма отблъсъци и отражения.
4. В междучасията да не се гледа в мониторите, за да отпочиват очите. Да се спазва изискването: 1 учебен час работа, 10 -15 min. почивка.

II. Организация на работата

1. В компютърните кабинети се влиза само в присъствието на преподавателя по информатика и информационни технологии, отговарящ за кабинета.
2. Напускането става организирано след приключване на занятието или с разрешение на водещият занятието.
3. При влизане и излизане от кабинетите, водещият занятието трябва да провери наличието на всички компютри и периферни устройства.
4. Внасянето и използването на компютри и устройства в допълнение на инсталираните в помещението става след разрешение на водещият занятието и Ръководител компютърен кабинет.
5. Незабавно се уведомява съответния преподавател или техническия персонал при:
 - ✓ мириз на изгоряло, повишен шум от работещ компютър, размазано или трептящо изображение на дисплея;
 - ✓ неизправни компютри;
 - ✓ липса на компютри или елементи от конфигурацията им;
 - ✓ всяка необичайна ситуация.

III. Забранени във всички компютърни кабинети действия:

- ✓ разглобяване на устройства с каквато и да било цел;
- ✓ включване и изключване на кабели и интерфейси;
- ✓ промяна в конфигурацията на компютрите и размяна на компонентите им;
- ✓ промяна на общото разположение на техниката и мебелировката;
- ✓ пущене;
- ✓ консумацията на хrани и напитки, както и внасянето им във форма, позволяваща консумация;
- ✓ внасяне на обемисти предмети и багаж, на силно миришещи, дразнещи и опасни предмети и вещества;
- ✓ въвеждане на животни.

IV. Действия при възникване на опасност

- IV.1. При възникване на опасност незабавно се уведомява съответния преподавател и се изпълняват неговите инструкции.

IV.2. При авария или инцидент с компютър първото и задължително действие е изключването му чрез изваждане на захранващия кабел от контакта.

IV.3. При пожар и наличие на пожарогасител, той се ползва незабавно от намиращите се в помещението.

V. Действия при евакуация

При необходимост от евакуация, помещението се напуска бързо, но без паника:

- ✓ първи напускат намиращите се най-близо до изхода;
- ✓ оказва се помощ на хора със затруднено придвижване;
- ✓ изнасят се внимателно хората, в невъзможност да напуснат сами;
- ✓ спазват се указателните табели за най-близкия авариен изход.

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В КАБИНЕТА ПО ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА/БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ /ФИЗИКА И АСТРОНОМИЯ

1. Обучението по химия и опазване на околната среда,биология и здравно образование и физика и астрономия се провежда в кабинет, снабден с апаратура и учебни пособия, необходими за провеждане на опити и онагледяване на преподавания материал.
2. За безопасното протичане на учебните занятия носи отговорност учителят, както и всеки ученик носи персонална отговорност след запознаване с инструктажа.
3. Всеки ученик има свое работно място, което пази и за което носи отговорност.
4. Учениците са длъжни да спазват съзнателно и отговорно правилата по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.
5. За избягване на аварии и злополуки с електрически ток, учениците са длъжни да спазват стриктно указанията по електробезопасност.
6. Да се работи само с напълно проверени и изрядни уреди, като стриктно се спазват указанията на учителя.
7. Забраняват се всякакъв вид опити за отваряне, настройка и ремонт на електроуреди, апарати, устройства и поправки на захранващите ги кабели.
8. Абсолютно е забранено заливането с вода на електроуреди, апарати, съоръжения или техните командни органи.

9. Работа с уредите да се започва само след обстойно проведен инструктаж за правилните и безопасни начини на експлоатация.
10. При възникване на някакви неясноти от опита, работата веднага се прекратява по съответния начин и се иска съвет от преподавателя.
11. Забранено е на учениците да опитват на вкус въеществата и да ги пипат с ръце.
12. Миризмата се установява чрез внимателно навяване на парите с ръка към носа.
13. Забранено е на учениците да използват неизпити съдове.
14. Забранено е на учениците да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце.
15. При отливане на течности, етикетът на реактивното стъкло трябва да бъде към дланта.
16. Наблюдението на опитите става отстрани, а не през отворите на съдовете.
17. Спиртната лампа се пали само с кибрит и не се разнася запалена.
18. Спиртната лампа се гаси само с помощта на капачето, а не по друг начин.
19. При нагряване отворът на епруветката се насочва встризи от извършващият експеримента и околните.
20. С киселини и основи се работи много внимателно. Не бива да попадат върху лицето, очите, кожата или дрехите. Ако това се случи, към поразеното място се насочва силна струя вода и веднага се уведомява преподавателя.
21. При разреждане на киселини, киселината се налива във водата, а не обратното.
22. Не се разрешава правенето на нови, непознати опити без разрешение на преподавателя.
23. Забранено е на учениците да изнасят извън кабинета химически вещества.
24. Забранява се на учениците да внасят храна в кабинета и да се хранят в химическата лаборатория.
25. Учениците са задължени да спазват безупречен ред и чистота в кабинета по химия и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите в учебния процес.
26. След приключване на учебния час, всеки ученик е длъжен да остави работното си място в изряден вид.
27. При инцидент в лабораторията се обърнете незабавно към учителя.

ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПASНИ УСЛОVИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В ЧАСА ПО ТЕХНОЛОГИИ И
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

УЧЕНИЦИТЕ Е НЕОБХОДИМО:

1. Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по труд и техника.
2. Да се разписват в книгите за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Строго да спазват разпоредбите по БХТ и ПО и правилата за вътрешния ред и поведение в УЧИЛИЩЕ, като изпълняват дадените им указания в това направление. Да подържат образцов ред, чистота и висока култура на работното си място.
4. Да ползват задължително обикновеното и специално работно облекло и личните предпазни средства, които се полагат.
5. Преди започване на работа или дейност да огледат внимателно работното си място и при забелязване на най-малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомяват преподавателя.
6. През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други, могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които се ангажират по двама и повече ученици. В такива случаи ученикът, който трябва да включва машината, апаратурата или съоръжението, се задължава да даде сигнал.
7. Преди да напуснат работните си места, да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.
8. При включване на електрически машини и уреди, да се избира подходящ контакт, най-близко стоящия, за да не се подлага кабела на механични повреди.
9. В междучасията кабинета задължително да се проветрява.
10. Забранява се посягане към съучениците с остри и режещи инструменти и приспособления.

11. При работа с лесно запалими течности /разредители, ацетон / учениците да бъдат много внимателни и да работят под наблюдение на учителя.
12. Да не предприемат по своя инициатива определена работа, с която не са запознати добре и за всяка нова работа да изискват инструктаж от учителя.

**ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПASНИ УСЛОVИЯ НА ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ФИЗКУЛТУРНИЯ
КОМПЛЕКС**

1. В часовете по физическо възпитание и спорт, учениците се задължават:
 - ✓ Да участва със спортен екип
 - ✓ Да не носят гривни, пръстени и колиета
 - ✓ Да участват само ако са в добро здравословно състояние
 - ✓ Да изпълняват бързо и точно разпорежданията на учителя
 - ✓ Да се разгряват преди занимания със физически упражнения и игри
 - ✓ Да играят на уреди само по изричното нареждане на учителя, след необходимите обяснения, обезопасяване на уредите и осигуряването на пазещ ученик или учител
 - ✓ Да спазват създадената организация за работа в часа.
2. На учениците се забранява:
 - ✓ Да влизат във физкултурния салон без разрешение на учителя
 - ✓ Да се катерят по баскетболните конструкции на двора и в салона, а също и върху хандбалните врати на двора
 - ✓ Да използват саморазправа при решаването на споровете помежду им
 - ✓ Да напускат спортната площадка или салона без разрешение на учителя
 - ✓ Да се борят и гонят из съблекалните и коридора
 - ✓ Да рушат училищната собственост, което може да доведе до опасност за тяхното здраве и живот _счупени прозорци, повреда на ел. контакти, лампи и ключове).

**ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПASNITE УСЛОVИЯ НА ТРУД НА ДОМАКИН И РАБОТНИК-
ПОДДРЪЖКА**

През време на работа работникът е длъжен да изпълнява следното :

- 1) Да работи с установените лични предпазни средства .
- 2) Да не отвлича вниманието си с други неща и лица .
- 3) Да извършва производствените операции по указания му безопасен начин .
- 4) Да не пуши в работилницата .
- 5) При извършване на ел. монтажни работи да се изключват уреди с изолирани ръкохватки.
- 6) Състоянието на изолацията и сигурността на електрообезопасяване да се проверят най-малко два пъти в годината.
- 7) Да не се пипат открити тоководещи части.
- 8) При евентуално запалване на електрическата инсталация, апарати или съоръжения незабавно да се изключи напрежението, да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.
- 9) Всички неизправности по инсталациите, повредите на материално-техническата база засягащи безопасността и здравето на учениците, учителите и служителите в ОУ „Христо Ботев“ да се отстранят навреме. Ако това е невъзможно се спират от експлоатация или се ограничава достъпа до съответното място.

ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА ЧИСТАЧИТЕ

- 1) Почистването на стъклата на прозорците, на перилата да става с особено внимание, като навеждането навън е минимално.
- 2) При подготвянето на дезинфекционните разтвори, поставянето на хлорна вра да се спазват точните съотношения, посочени от медицинското лице, с цел предотвратяване на инхалирането на отровни газове / хлор и др./.
- 3) При работа с препарати като кислол, кислин, белина да се работи с гумени ръкавици и да се поставя марлена превръзка на устата.
- 4) Почистването на сняг, лед в района на училището да става с подходящо облекло и обувки, за да се избегнат навяхвания и счупвания.
- 5) При хигиенизирането двора и районите около училището отпадъците да се селектират и изхвърлят на определените за това места.

6) С цел намаляване на пожарната опасност и избягване замърсяването с отровни вещества отделени при горенето, строго е забранено изгарянето на отпадъците на територията на ОУ „Христо Ботев”.

**ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПASНИ УСЛОVИЯ НА ТРУД НА АДМИНИСТРАТИВНО –
ТЕХНИЧЕСКИЙ ПЕРСОНАЛ**

- 1) При работа с компютър трябва разстоянието от монитора да е 0,50 m – 0,70 m, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 m – 0,50m.
- 2) При работа с компютрите трябва да се стои изправен на стола, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работа с клавиатурата и мишката.
- 3) На всеки час непрекъсната работа с компютър се препоръчват 15 min почивка.
- 4) При работа трябва да се внимава за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията и при откриване на такива да се предупреди електротехника без да се прави опити да ги поправят.
- 5) Забранява се включването на отопителни уреди извън специално оборудвани за тази цел пожаробезопасни места.

**РАЗДЕЛ VIII
ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ**

Пропускателния режим се осъществява от 7.00 ч. до 17.00 ч. от прислужник чистачките .

Задължения по време на осъществяване на пропускателния режим.

1. Влизането в училището да става само с представяне на лична карта и записване на данните от нея в дневника на пропуска.
2. За ежедневно влизящите в училище възрастни, придружаващи малки ученици да се изготвят от класните ръководители списъци, с пълните данни на лицата.
3. В училище не се допускат лица със съмнително поведение, употребили алкохол и с обемни багажи.
4. Ученици в училището се допускат след представяне на лична карта или бележник.

5. Не се допуска използването на училищния двор и спортната площадка от граждани. Абсолютно се забранява пушенето и употребата на алкохол в двора и на спортната площадка.

6. Забранява се влизането и паркирането на моторни превозни средства на територията на училището, с изключение на автомобили, осигуряващи условия за образователно-възпитателния процес или дейността на трети лица, с които ОУ „Христо Ботев“ е в договорни отношения.

Нормативни документи

1. КТ – Кодекс на труда, обн. ДВ бр.48/13.06.06 г.
2. ЗБУТ – Закон за здравословни и безопасни условия на труд , Отразена деноминацията от 05.07.1999 г., изм. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г.
3. ЗТИП – Закон за техническите изисквания към продуктите ДВ бр.86/1999 г.
4. ЗМВР – Закон за МВР ДВ бр.122/1997 г., изм. бр.45/2002 г.
5. НАРЕДБА № 15 от 31 .05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа . Обн. - ДВ, бр. 54 от 15.06.1999 г.;
6. НАРЕДБА № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Обн. - ДВ, бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; попр., бр. 4 от 15.01.2010 г.
7. НАРЕДБА № 4 от 03 .11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията
8. НУРРОТЗ – Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки, ДВ бр.6/2000 г. и образец на Декларация за трудова злополука обн. ДВ бр.8/2000 г.
9. Наредба №7 – за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, обн. ДВ бр.88/1999 г., изм. бр.52/2001 г.
10. Наредба №3 на МТСП – за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове,

обн. ДВ бр.91/1998 г.

11. Наредба №5 на МТСП и МЗ за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска ДВ бр.47 от 1999 г.
12. Наредба №4 за КУТ и ГУТ – за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията ДВ бр.133/98 г., изм. ДВ бр.85/2000 г.
13. Наредба №3 на МНЗ – за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците ДВ бр.16/1987 г.
14. НБРУБ – Наредба за беъзплатно работно и униформено облекло – ДВ бр.8/1987г
15. Наредба №8 – за определяне на работни места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност ДВ бр.52/87 г. и бр.44/1993 г.
16. Наредба №5 за болестите, при които работниците боледуващи от тях, имат особена закрила съгл. чл.333 ал.1 от КТ, ДВ бр.33/1987 г.
17. Наредба №5 от 20.04.2006 г. на МТСП за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците по срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение обн. ДВ бр.43 от 26.05.2006 г.
18. Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994г.
19. Наредба № I-209 от 22.11.2004 г. за правилата и нормите за пожарна и аварийна безопасност на обектите в експлоатация (обн. ДВ бр.107/7.12.2004 г.)
20. Наредба №4 от 1995 г. за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ бр.77 от 1995).
21. ПМС №18 от 23.01.1998 г. за приемане на Правилник за организацията и дейността по предотвратяване и ликвидиране на последствията при бедствия, аварии и катастрофи (ДВ бр.13/1998 г.)
22. Наредба №2 от 24.04.1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм.
23. Наредба №3 от 27 юли/1998г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове